

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiæ Venusinæ, ac deinde Æsinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

In qua præter formulas Declaratoriarum Censurarum, ponuntur aliæ
formulæ, tum Citationum, ac Monitionum pro validitate processuum
requisitarum, tum Decretorum, aliorumve actuum ad opportunitatem, &
ornatum materiæ incidentium; acceditque in calce Appendix miscellanea,
plura, ad Gubernium ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1709

Sententiæ declaratoriæ excommunic. contentæ in c. Noverit, & c.
Gravem de sent. excom. Form. V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62433)

tur dolose, & in fraudem se constituif-
se, prout conclusionem prædictam enu-
cleando tradit Guazzin. *ad defens. reor.*
def. 1. cap. 9. à numer. 14. cum seqq. quem
non pigeat videre.

- 10 Præterea ut Effactores Ecclesiarum
cum spolio, gladio Spirituali Ecclesiæ
ubique persequuti confundantur, quo-
ties casus eveniat eos denunciari publicè
posse, & debere, Episcopus litteris suis
subsidiaribus requirat alios Episcopos Pro-
vinciæ, ut illos denunciare quoque fa-
ciant in suis Diæcesibus, quia delictum
est atrox, & exemplare, tam de jure
civili in *l. si quis in hoc genus* 10. ibiq. DD.
Cod. de Episc. & Cleric. quàm Canonico
in *c. si quis* 29. §. *Qui autem* 17. *quest. 4.*
inter capitalia delicta numeratur, Bellett.
disq. cler. de pæn. Cleric. §. 45. num. 2. imò
quod excedat omnia alia crimina præter
crimen læsæ majestatis, ex Bartol. cen-
suit Graff. *consil. lib. 5. par. 2. tit. de priv.*
consil. 2. diff. 2. n. 3. & 4.

Cæterum regulare est in delictis mix-
ti fori, quod absolutus à Curia laica,
quæ prævenit, non debet amplius à
Curia Ecclesiastica molestari, Sperell.
decis. 4. num. 4. & hanc opinionem seque-
ta est Sac. Congreg. *Immunit. in una Nuce-
rina* 8. Julii 1687. *lib. Dec. Martell. pag.*
130. Et vice versa absolutus à Curia Epi-
scopali, non potest amplius à Curia laica,
molestari, etiamsi non intercesserit ca-
ptura Rei, ut declaravit eadem S. Congr.
in *Perusina* 30. Septembris 1714. *lib. 3. Ve-
neret. Vallem pag. 619.* Quod tamen intel-
ligendum venit, ubi Judex Laicus, &

Ecclesiasticus sunt ejusdem Monarchiæ,
nam si essent sub diversis Principibus,
constituti, quilibet eorum procederet nul-
la habita ratione præventionis factæ per
alium, ut observat Tondut. *de prævent.*
par. 2. c. 32. n. 27.

*De excommunicatione contenta in
c. noverit, &c. gravem de
sent. excommun.*

Tradit antiquitas, quod laici oppidè
Clericis infesti sunt: ideoque sæpè oneri-
bus, & gravaminibus directè, vel indire-
ctè eos subicere moliuntur. Quare cum
Episcopus in sua Diœcesi hoc attentari
perspexerit, sive Edictis, sive Statutis,
quibus ut plurimum libertas Ecclesiastica
lædi solet; contra violatores procedere
non negligat, & immunitatem Clerico-
rum juxta Canonum instituta tueatur.
Et si Statuto, vel Edicto laicorum v. g.
prohibeatur, quod nemo ex habitatori-
bus, & incolis Civitatis, aut alterius lo-
ci, possit molere frumentum, vel olivas
macinare, nisi in certis molendinis ipso-
rum laicorum: debet judicialiter monere,
quos oportet Consiliarios, seu Officiales
de regimine sub pœna denunciationis ex-
communicationis incurssæ, *ad faciendam
declarationem; Statutum, sive Edictum
non comprehendere Ecclesiasticos, neque eo-
rum Molendina, & quatenus in termino
ab eo præfiniendo illam facere recusent,
in excommunicationem eos incidisse de-
claret modo sequenti.*

Sententiæ Declaratoriæ.

F O R M U L A V.

V Iſa particula Statuti laicalis hujus Civitatis N. in Actis per Promotorem
Fiscalem nostræ Curiae exhibita (sive viſo Edicto gubernii laicorum
evulgato), quo prohibetur Incolis omnibus, & universis, ne audeant sub pœ-
na frumentum, molere, aut olivas macinare facere, nisi in certis molen-
dinis ipſorum laicorum, viſaque monitione sub pœna denunciationis excommuni-
cationis incurssæ per nos facta, & contra N. N. & N. N. hujus Civitatis Consilia-
rios) sive Syndicos, sive Consules, sive Priores, sive Consalonerios) legitimè exe-
cuta, ad faciendum declarationem, Statutum præſatum (seu Edictum) hac in
Parte non comprehendere personas Ecclesiasticas, neque eorum molendina,
quam

quam in terminos eis à nobis præscripto facere noluerunt, & allegata per eundem nostrum Promotorem eorum contumacia, dicimus, & declaramus, memoratum Statutum (sive Edictum) tanquam lesivum, & subversivum immunitatis, & libertatis Ecclesiasticæ esse nullum, & invalidum, nec observandum, & prædictos N. & N. qui dictam declarationem facere renuerunt, imò d. Statutum (sive Edictum) servare volunt, & fecerunt, incurrisse excommunicationem majorem contentam in c. noverit, & c. gravem de sent. excom. & esse publicè denunciandos per affixionum Cedulaum, prout denunciari mandamus omni, &c.

N. Vic. Gen.

Loco ✠ Sigilli.

N. Actuarius.

SUMMARIUM.

- 1 Pœna excommunicationis est comminanda in monitione, alias reus non fit contumax.
- 2 Laici statuentes contra libertatem Ecclesiasticam, tenentur sub pœna excommunicationis declarare, statutum non comprehendere Ecclesiasticos.
- 3 Episcopus in causis libertatis, & immunitatis Ecclesiasticæ procedit jure suo ordinario non obstante impedimento, sive inhibitione Metropolitanæ, aut A. C. & non obstante appellatione ad Papam.
- 4 Intellige quando excessus est notorius, & nullo casu licitus.
- 5 In casibus dubiis à declaratoria censurarum incursum ob violatam immunitatem datur appellatio ad utrumque effectum.
- 6 Declaratoria item est nulla, quando prima citatio fuit circumducta, & absque alia citatione proceditur ad censuras.
- 7 Statuta, sive edicta laicorum, quando dicantur ledere libertatem, & immunitatem Ecclesiasticam, ostenditur, & n. 8.
- 9 Statuta, sive Edicta laicorum, servanda non sunt à Clericis, etiamsi respiciant publicam utilitatem.
- 10 Statuta, sive Edicta ubi notoriè sunt contra immunitatem Ecclesiasticam

ab Episcopo nulla sunt declaranda.

- 11 Episcopus in causis gravibus immunitatis Ecclesiasticæ, ubi casus patitur dilationem, debet petere consilium à S. Congregatione, & offertur monitum Bellarmini.
 - 12 Absolutio à censuris ob violatam immunitatem Ecclesiasticam a solo Papa conceditur, & dari potest, & n. 13. & 14.
 - 13 Episcopus non obstante inhibitione, seu absolutione A. C. procedit contrahentes immunitatem, & redditur ratio.
 - 16 Episcopus in causis immunitatis Ecclesiasticæ non potest allegari suspensus.
 - 17 Episcopus in eisdem causis pro Decreto absolutionis nihil percipere debet, exceptis actis Curie.
 - 18 Magnates, & Magistratus laici, molestantes, & carcerantes indirectè Parentes, vel consanguineos Ecclesiasticorum, excommunicationem Papæ reservatam incurrunt.
 - 19 Censuræ sunt aggravandæ, & reaggravandæ, quando rei, & ledentes immunitatem non respiciunt.
- Aggravatio Censurarum quomodo fiat, ostenditur Ibidem.

De-